

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint TELEFON 14 SZ.	Főmunkatársak KISS GYULA SZENDY ISTVÁN	Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT	Megjelen vasárnap Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K
--	--	---	--

A könyv.

A magyar nép — hála Isten — megérezte, hogy az életben minden pályán, minden sorban javarészt az boldogul, akinek az esze ki van csiszolva. Ember legyen a talpán, aki meg tud állni ma, aki panaszkodás nélkül, meglehetősen tudja átélni az életet.

Örvendetes dolog, hogy a nép fia képezi magát. Most már nem elég neki a kalendárium, nem kapkodja a vásári ponyván éktelenkedő füzeteket, melyek sötét bűnökről alantos dolgokról mondanak borzalmas dolgokat. Mióta az iskola a betű szeretetére megtanította a népet, amióta a tanyai gyerek is messze faluba bandukól az iskolába, a könyv életszükséglet lett. A nép is keresi, szereti a jó könyvet s azokat megbecsüli. Arany János Toldiját ott tartja a zsoltár mellett a mestergerendán, Petőfi összes költeményeit házról-házra adja, Jókai „Uj Földes Ur“-ában gyönyörűségét látja.

A könyv az ujkor követelménye. Jó tiz esztendeje, hogy több vármegyében a földművelésügyi minister nyilvános könyvtárakat állított föl. Valami harmadfélezert. Mily kedves kép. Hentekint a faluházán, az iskolában, az

olvasókörben megjelenik a falu minden rendű lakója, behozza az elolvasott könyvet. És másikat vesz ki. Ahol ez így van, ott nem unalmaskodnak, nem pletykáznak, nem filkóznak, hanem olvasgatnak, tanulnak, művelődnek.

Akinek história kell, a nyilvános könyvtárban sokat talál, aki a verseket szereti, az elmét gyönyörködtető költeményeket olvashat, aki az elbeszélést kedveli jobban, az bőven válogathat azokban az örökszép könyvekben, melyekben a lélek finomul és amelyekben a jóra hajló szív erkölcsi tanúsággal tellik meg, felvérteztvén az embert, hogy az életben meg ne botoljon.

Mind e munkákkal azonban nem volna teljes a gazdasági nép könyvtára, ha nem foglalnának helyett ott a gazdasági könyvek, melyek mindegyike a gazda barátja, megtanítván mindazokra, amelyek ismeretével több lesz a jövedelme.

A községek nemes versengésben jelentkeznek ma is a könyvtárért. A földművelésügyi ministeriumban sorjában — a maga meghatározott formája szerint el is intézi azokat.

Tudni kell mindazoknak, akik egy ilyen tanulságos könyvtárt óhajtanak ingyenesen kapni a ministeriumból,

hogy a községi képviselőtestületnek kell határozatot hoznia, melyben kimondják a népkönyvtár felállítását, majd folyamodniok is kell érte és a határozatot is be kell a ministeriumnak mutatni. Ha a községben levő szövetkezet akar létesíteni ily könyvtárt, akkor alapszabályokat kell készíteni, ennek formáját bármelyik gazdasági tudósító átadja és ezt láttatkozás végett a belügyministerhez kell fölterjeszteni. Ez vonatkozik valamely már meglévő olvasókörre is, azzal a különbséggel, hogy a közgyűlés határozatát a kérelemmel együtt a földművelésügyi ministerhez kell fölterjeszteni.

Többől nem áll a dolog. Nem nagy sor, minden község utánna járhat a dolognak. Ha a kérdést nem is intézik el azonnal, azért sor kerül valamennyire. Rendet tartanak ott is: aki előbb kérelmez hamarabb kap, de minden községet részesítik a gazdasági könyvtár áldásaiban. Mert a betű áldás, ha jó célokat szolgál. Atok, ha bűnös célzatú emberek lázítják a békességes embert, vagy rosszra, vagy cégérességre, cédaságra tanítják.

Igy jut jó és hasznos könyvekhez a szegény ember fia is. Igy jut szép eszmékhez mindmegannyi szegény ember, aki a könyvekből eszmét, gondo-

TÁRCA.

A Vihar.

Elbeszéli: Hoch János.

Harmadéve Dél-Franciaországban utaztam az Adria fiume- szicília- marseillei vonalán. Fiumében hajóraszállás előtt összevásároltam a piazza Adamichon a könyvárusnál egy csomó folyóiratot és füzetet, hogy legyen mit olvasnom útközben. Első este az ágyban elővettem az egyik olasz folyóiratot, ha jól emlékszem, a milanói Treves-cég kiadványa volt, hogy legyen min elaludnom. Lapozgattam benne. Egyszer megakad a szemem egy kis nautikai cikkben. Mit is olvasna az ember, mikor odakint a tenger mormol, ha nem nautika cikket!

Hát igen ügyes, igen eleven volt az a cikk-kecske. Sőt azt mondom, olyan pompás népszerűsítése a hajós ismereteknek, amilyenre még alig akadtam. Tüstént megértettem belőle: mi a chronometer, mi a sextans, mi a log. Hát legalább nem leszek itt a hajón egész falusi ember.

Másnap ebéd alatt a kapitány urakkal már az idő és a sebesség mérésén vitakoztam; s mikor csodálkoztak rajta, honnan tudom én ezt a sok műszót és mindent, megvallottam, hogy abból az olasz folyóiratból.

— Mert az a cikk igazi remekmű; névtelen írója nemcsak tengerész, hanem művész is. Vajon ki lehet?

A harmadik kapitány (kis barna fiatal em-

ber) csöndesen elmosolyodott magában. Aztán kiitta a borát és fölment a hidra.

Mi a manó?

Délután megcsiptem őt odafönt:

— Miért mosolygott ön, mikor ama cikk szerzőjéről beszéltem?

A kapitány elpirult egy kicsit:

— Azért mert ezt a semmiséget én irtam.

De én erősen gratuláltam a derék ifjunak. Bizony kár, hogy a log-könyvbe írogat az olyan ember, akinek így fog a pennája. Beszélni fogok a ministerrel, hogy a tengerészeti hatóságnál, vagy a révkapitányságnál gondoskodják számára valami szép kis nyugalmas állásról.

A fiatal kapitány szerényen mosolygott:

— A kollegáimnak ne szóljon tisztelendő úr. Röstelleném, ha tudnák, hogy firkálok is néha.

Molfettánál vihar kapott elő bennünket. Barit meg sem közelíthettük. Reméltük, hogy Catania felé jobb idő lesz. De az orkán nő-tön-nőtt. Engemet a tengeri betegség nem bánt. A parancshidról néztem a zöld vizek zordon hegyes vidékét: a roppant hullámokat. Fecsegné is szerettem volna a kapitány urakkal. De a kapitány urak nem igen voltak jókedvűek. Harapófogóval kellett belőlük kihúzni a szót.

Éjtszaka jól aludtam volna, ha nem kell minduntalan az ágy szélébe kapaszkodnom, hogy ki ne vessen a hajó ingadozása. És halgattam, mint mérsékli a gépész a csavar forgását, mikor a hajó fara kieme'kedik a vízből. S ugyanakkor azt is észrevettem, hogy

a gép lassan jár. Vajon miért nem haladunk mi con tutta forza?

Reggel aztán megtudtam.

Elég jó kedvvel kapaszkodtam föl a hidra, de megdöbbenett, milyen hosszú képe van odafönt mindenkinek. Legkivált az én generális kapitányomnak.

Hát azért nem haladunk teljes erővel, mert a szén fogytán van. Takarékoskodni kell vele. Egy kis mulasztás történt: nem vettek be eleget. Jó időben elég lett volna sőt untig elég. De most . . .

Ejnye, ennek fele se tréfa!

S ezt aztán még erősebb meggyőződés-sel mondtam másnap.

Most már úgy volt, hogy egyenest Malta felé törekszünk. De Otrantónál úgy oldalba kapott bennünket a vihar, hogy azt mondtuk, amit az egyszeri török kapitány: Malta jok! (Malta szigetje nincs). S immár a comandante is erősen ráncolta a homlokát. A kis kapitány meg sápadt volt, mint a rongy.

Baj van, igazán baj van!

Mert a szén füstté változva csak egyre gomolygott kifelé a kürtön; s vajon meddig tart még benne? Hátha csak este, akkor mi lesz velünk?

A vihar tombolt. A hidon lenni lehetett többé veszedelem nélkül, mert az átcsapó hullámok majd elragadták az embert. A comandante szigorúan követelte, hogy menjek le a terembe.

Ott is rossz világ volt. Kimozdult a helyéből és összetört minden, ami mögöttem volt és törhetett. Kapaszkodtam a divánon, . . .

latot olvas és boldogabb jövőt remél.
Az előljárókhöz és a nép igaz barátaihoz szólunk. Nézzünk utána, hogy ezt a kincses bányát kiaknázhassuk és mentől több tanulságot szerezhessünk a jövőre a könyvből, amelyet egyszerű instanciára a földművelésügyi ministerium ad a községeknek, gazda- és olvasóköri, szövetkezeteknek. K

HIREK

— **Új járásbíró.** Malirsch Károly szabályi albirót járásbíróvá nevezte ki az igazságügyminister.

— **Adomány.** Id. gróf Zichy Nep. János a Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Égyelet Topolya községi körének 1000 K-át adományozott.

— **Nyugtázás.** A Kulai Iparoskör által husvét hétfőjén rendezett táncmulatságon felülhizetni sziveskedtek: Trener József, Polák N. vendéglős és Spiller Rezső 2-2 K Kocsis József, Fejős Nándor, Lendvai N. és Neszt Rezső 1-1 K, ifj. Ábel József 70 fill. Bischof Ferencz, Ábel Vendel és Goll Henrik 50-50 fill. Nusz Fülöp, Franz Fülöp 40-40 fill. mely jótékonyadományokér ezúton mond köszönetet az Iparoskör elnöksége.

— **Regényes házasság.** Egyik fővárosi lap ápril. 15-diki számából vesszük ki a következő hirt: Minden külső dísz nélkül, csendben, szűk családi körben esküdtött máhúséget egymásnak egy milliomos fiú és egy milliomos leány. Ma délelőtt megjelent az V. kerületi anyakönyvi hivatalban tőszegi Freund Imre nagyvállalkozó és hatvani Deutsch Lili, Hatvany gyáros, fiatal, bájos leánya. Kijelentették, hogy házasságot akarnak kötni. Miután a szülői beleegyezést felmutatták, a dispencziót is megkapták, az anyakönyves házastársaknak nyilvánította a fiatal szerelmeseket. Az ifju pár ezután a dohányutcai izraelita templomba hajtatott, ahol frigyüket egyházilag is megáldatták. A házasságkötés tanui Szécsi Pál és Weil János voltak. A boldog házaspár az esküvő után Freund Imre birtokára utazott. Az egyszerű esküvőnek regényes előzményei voltak. A fiatalok régóta szerették egymást. Az ifju milliomos meg is kérte a leány kezét, de a szülők elutasították a szerelmes fiatal embert s minden követ megmozgattak, hogy elszakítsák egymástól a szerelmeseket. A szülői ellenkezés azonban megtört a fiatal rajongók hűségén s amikor látták, hogy

egy lámpás meg nem tudom hány tényér cserepei közt.

Egyszer csak betántorog az én kis kapitányom, s az asztalba fogódzva, megáll előttem:

Tisztelendő úr, szeretnék valamit mondani.

— Kérem, tessék. . .
— Emlékszik arra az olasz folyóiratra?
— Melyikre?

— Arra, a melyikben az a nautikai cikk volt.

— Hogyne!

— S ugy-e arra is emlékszik, hogy én azt mondtam, hogy azt a cikket én irtam?

— Arra is emlékszem.

— Hát tisztelendő úr . . . hát megvallom, meg kell vallanom, hogy . . . hogy azt a cikket nem én irtam!

Ezt mondta a kis kapitány. És könny csillogott a szemében. Azzal kiszaladt, az az hogy kibotorkált a teremből.

De én nem mosolyogtam. Mert eszembe jutott Jónás próféta igéje: „Tudom, hogy én miattam támadott ez a nagy vihar titeátok.” Meghatott pillantásom kísérte a hívót, az igaz embert.

Es most kegyeteken a sor, hogy mosolyogjanak vagy ne mosolyogjanak.

... Félóra múlva elfűlt az orkán. A szél kedvezőre fordult. Alkonyatkor már alig volt fodros a tenger.

Este ugyan vacsoráztunk Malta kikötőjében.

békésen nem tudják megszerezni boldogságukat, merész lépést tettek. Mind a régi lovagkor hősz szerelmesei, csendes, holdvilágos éjszaka hátat fordítottak a rideg, kegyetlen szülői háznak. Megszöktek. A szenzáció óriási volt és a presszió hatása alól a szülők sem tudták kivonni magukat. A szélrózsa minden irányában távirat röpiült széjjel: „Gyertek haza, minden meg van bocsájtva.” A regény meghatóan szép befejezést nyert a mai házassággal, ami erélyesen megcáfolja a pénzvilág ridegségéről, szivtelenségéről terjesztett híreket.

— **Épület átalakítás.** A kulai szolgabírósi házon szükséges javítási és átalakítási munkákra 8575 kor. 49 fillér előirányzattal Kula község árlejtést hirdet. Az ajánlatokat április 22-én d. e. 9 órára kell beadni a község előljárosánál. Bánatpénz 5%. A részletes tervek és feltételek a jegyzői irodában tekinthetők meg. A tüzetesebb tájékoztatást nyújtó kiírás lapunk hirdető részében olvasható.

— **A községi jegyzők köszönete.** A kereskedelmi minister a községi és körjegyzőknek, mint ismeretes, megadta az állami és törvényhatósági tisztviselők által már élvezett féláru jegy váltására jogosító igazolványt. Az orsz. jegyzői egyelet tisztikara április 14-én küldöttségileg köszönte meg Kossuth Ferencnek ezen rendelkezését és a küldöttségben résztvettek valamennyi vármegyei jegyzői egyletei küldöttjeik utján.

— **Nemzeti címer.** Faragó János kir. tanfelügyelő a folyó hó 6-án megtartott közgazgatási bizottsági ülésen bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium az 1907. évi 27. t. c. 17. §-ban foglalt rendelkezés értelmében hazánk címerét kartonlapon és pléhtáblán, valamint a magyar nemzeti színű zászlókat a vármegyében lévő minden egyes iskola részére ingyenesen megküldötte, mely nemzeti jelvények már az illetékes iskolai helyi hatóságoknak át is adták.

— **Törvényszék Baján.** Bajáról jelentik: Minthogy az igazságügyi kormány három új törvényszék szervezését tervezi, dr. Lemberger Armin indítványára a bajai ügyvédi kar elhatározta, hogy rendkívüli városi közgyűlés összehívását kéri, hogy a törvényhatóságmonsre-küldöttséggel kérje Günther Antal igazságügyministert a bajai törvényszék visszaállítására. A kérést azzal okolják meg, hogy a mai járásbírósi aránytalanul megnövekedett ügyforgalma sürgősen szükségessé teszi a bajai törvényszék reaktiválását.

† **Gyászjelentés.** Mélységes fájdalommal tudatjuk rokonainkkal, barátainkkal és ismerőseinkkel, hogy jószágos nemeslelkű nővérünk, illetve sógornónk, nagynénénk öz. Bányay Béla Lajosné szül. Lachowicz Izabella m. kir. honvéd őrnagyné, özvegyiségének második évében, rövid, de kínos szenvedés után nagypéntek éjjelén, az Urban csöndesen elhunyt. A temetés, 1909. április hó 11-én, husvét első napján délután 5 órakor lesz. Kishegyes, 1909. április 9. Az örök világosság fényeskedjék neki! Vidákovich Mihályné sz. Lachowicz Friderika, Lachowicz Lajos, Lányi Ákos, Vidákovich Mihály, Lachowicz Lajosné szül. Weber Katicza, Lányi Ákosné szül. Hetényi Sarolta, Lachowicz Hajnalka, Béla, Izabella, Ilonka, Lányi Ella, Erzsébet.

— **A baja—jánoshalmi és baja—melykúti vasut ügyében** április 3-án Baján jól látogatott értekezlet volt, amelyen a szóban forgó vasut építését elhatározták és a részvénytársaság megalakítását kimondották. Az előmunkálatok végzésével és a tervek elkészítésével Willman János bajai mérnököt, a vasut indítványozóját bízták meg.

— **820.** Ennyi ember, ennyi dolgosmunkás hagyta el március hónapban szülőhazáját, ennyien vándoroltak ki a múlt hónapban Bács-Bodrog vármegyéből. A kivándorlók közül 722-en Amkrikát, 51-en Németországot, 35-en Szerbiát, 7-en Romániát választották új hazájukul.

— **Ki akar tengerész lenni?** A honvédelmi minister a hatóságok révén tudatja, hogy a fiumei tengerészeti akadémián néhány helyre pályázat van hirdelve.

— **Fontos betegeknek!** Méltó feltűnést kelt és nagyban hódít a bel- és külföldi tudományos és orvosi szakkörökben egy új gyógymód, amelyre mi magyarok annál nagyobb meglepéssel tekinthetünk, mert ezen új irányu gyógymódnak szellemi alkotója magyar ember. Ez a gyógymód a vérgyógyítás (Hemopatia), mely modern kezelési rendszertől eltérően, sőt több krónikás betegségben azzal teljesen ellentétes felfogásból kiindulva gyógyít és bámulatos eredménynyel gyógyított számtalanszor oly esetben, mikor a modern orvosi tudomány már leszámolt a beteg életével. A hemopatinak vannak olyan igen sok betegek, kik évekkal ezelőtt asthma-, sziv-, gyomor-, és agybajuk miatt igen nagynevű orvosoktól fel lettek adva, ma pedig bajukból kigyógyulva zavartalan egészségben élnek. Ezen gyógymód megalapítója Dr. Kovács I. fővárosi orvos, akinek Budapest V. Váci-körut 18. szám alatt levő hemopatia rendelő intézetére felhívjuk mindazon betegek figyelmét, kik valamely régi, nehéz betegségben szenvednek és mai napig bajuk ellen enyhülést és gyógyulást nem nyerhettek. A hemopatia mindig szép sikerrel gyógyítja a beteget és ez okból jobban ajánlható mint bármely fűrdőhely, de a mellett hasonlíthatatlanul olcsóbb és nem jár idővesztéssel. Különösen feltűnnek a hemopatia eredményei asthma, szivbántalmaknál és neurastheniánál, amely bajok, az eddigi 20 évi tapasztalatokra támaszkodva, majdnem minden esetben gyökeresen kilesznek gyógyítva. A hemopatiában mellőzve lesznek nemcsak a kémiai és mérges orvosszerek, hanem kizárólagosan a természetnek kiprobált és évezredek óta jónak bizonyult gyógyszerközei lesznek alkalmazva. A kezelés kellemes, könnyen betartható és nem jár időmulasztással.

— **Pénzhamisítók.** Topolya község egészségterületén egy idő óta sok a hamis pénz, különösen 20 filleres forog közkézen. Az ismeretlen tettesek ellen erélyes nyomozás indult meg.

— **Iskolaállamosítás.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minister a bezdáni községi iskolák államosítását 1909. évi szeptember hó 1-től elrendelte.

— **Nem fog a gőzös fűtőülni.** A m. kir. kereskedelemügyi minister rendeletet adott ki, amelylyel korlátozni kívánja a vonatok gőzsíp jelzését. A rendelet indoklásában elmondja, hogy a gőzsípjal adott jelzések gyakorisága tompítja a vasuti személyzetnek az ilyen jelzések iránt való figyelmét más részt pedig zavarja az utazó közönségnek és a pálya közelében lakóknak éjszakai nyugalmát. A kereskedelmi minister tehát a gőzsípjelzésnek olyan korlátozását rendeli el, amely — anélkül, hogy a forgalom biztonságát veszélyeztetné — lehetővé teszi azt, hogy a vasutforgalom kevés zajjal legyen lebonyolítható. A ministeri rendelet május 15-én lép életbe.

— **A Ferencz-csatorna engedélye.** Május 19-én tartja a Ferencz-csatorna részvénytársaság ezidei rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatán az 1908-iki üzletévre vonatkozó előterjesztéseken kívül az igazgatóságnak az a javaslat is tárgyalás alá kerül, hogy az 1870. XXXIV. t.-cikkben biztosított engedélyidő meghosszabbítására vonatkozó kérelmet a társaság a kormány utján a törvényhozás elé terjessze.

— **A bevonuló legénység ingyenes utazása** A honvédelmi minister most értesíti a törvényhatóságokat, hogy a fegyver gyakorlatokra vagy felülvizsgálatra bevonuló legénység a bevonuló állomásig s a be nem osztott ujoncok és póttartalékosok, ha békében lakóhelyükről tényleges szolgálatra, illetőleg katonai kiképzetésükre vonulnak be, díjtalanul utaznak a vasuton bevonulási állomásig. De ezt a kedvezményt a bevonulók csak akkor vehetik igénybe, ha községi előljároságuk e jogosultságukat az igazolványi könyvben (és ajánlati vagy igazolványi lapon) bevezeti s a behívójegyen igazolja.

— **Jogtalanul kivetett illetékek.** A pénzügyminister kimondotta, hogy a jogtalanul követelt és fölvetett illetékek három éven belül visszakövetelhetők.

— **Ösztöndíjpályázat gyümölcsfa** tenyésztésért. A magyar Földhivatala a hazai gyümölcsfa-tenyésztésnek községi faiskolák útján való előmozdítása céljából az idén is egy 600 K-ás, két 400 K-ás és tizenhét 200 K-ás díjat tűz ki oly tanítók jutalmazására, akik faiskolát kezelnek és a fafenntartás terén szembetűnő sikert tudnak felmutatni. A pályázati kérvények ez évi május 15-ig adandók be az illetékes kir. tanfelügyelőséghez, amely a kérvényeket véleményes jelentéssel felterjeszti a földmivélségi miniszterhez.

— **Tizenötézer gyermek sorsa.** Köztudomású, hogy az Országos Gyermekvédő Liga néhány esztendei fennállása óta közel tizenötézer züllött gyermeket mentett meg a társadalomnak. E nagy siker a jótékony-ság terén eddig páratlanul áll. A hatóságok, a társadalom minden rétege és a sajtó buzgalkodnak, hogy a liga áldásos működését továbbra, még fokozottabb mértékben folytathassa. Így a pénzügyminiszter megengedte hogy a liga tárgynyeremény sorsjátékot rendezzen. A liga ennek következtében sorsjegyeket bocsátott ki, a melyeknek mindegyike nyer értékes ezüst- vagy aranytárgyat. Egy sorsjegy ára 1:50 K. Aki ily sorsjegyet vásárol, egyrészt jótékony-ságot gyakorol, másrészt szép ajándékhoz jut. A legkisebb nyeremény is megéri az 1:50 K-át. Van azonban egész sereg százakat és ezreket érő nyeremény is, sőt egy 20000 K-ás is! Ily sorsjáték még soha sem volt és hogy a liga mégis rendezheti, annak titka abban rejlik, hogy a liga közel 200000 K-át érő kisebb-nagyobb ajándéktárgyat kapott kereskedőktől és gyárosoktól és az ajándékot akarja értékesíteni sorsjáték útján. Vegyünk tehát liga sorsjegyeket, melyek már kaphatók mindenütt.

— **A Házi orvos** című népszerű egészségügyi havi folyóirat április száma újabb tanubizonyosságát adja annak — amit már többszörösen hangsúlyoztunk is — hogy méltán megérdemli a nagyközönség legteljesebb pártfogását. Hazánk mostoha közegészségügyi viszonyai mellett szinte hézagpótló egy ilyen irányú lap. A nyugat műveltebb államaiban, de különösen Németországban, nincsen egyetlen család, kezdve a mágnástól le a legszerényebb anyagi viszonyok között élő kézművesig, melynek a maga higiénikus lapja meg ne volna, mert ott már régen átment a köztudatba az, hogy csak a helyes és öntudatosan alkalmazott prophylaxis mellett óvhatja meg mindenki a saját, valamint hozzátartozóinak és embertársainak legdrágább kincsét, egészségét. Igazán csodálkozunk kellene azon, ha azokat megszívlelve nem találjuk meg minden művelt magyar család asztalán „A Házi orvos”-t, melynek kitérő cikkei mindig élvezetes és tanulságos szellemi táplálékot szolgáltatnak az olvasóinak, a lap legutolsó számából különösen kiemeljük Dr. Eichorst egyetemi tanárnak: „Hogyan éljen a szívbeteg ember”, Dr. Barabás József tanárnak: „A gyermekkor idegessége” és Dr. Löbl Vilmos főorvosnak: „A csonttörésről” szóló nagyobb cikkeit — ezeken kívül a „Kérdések és feleletek rovatába”, nemkülönben „Különféle” cím alatt igen sok tanulságos és érdekes apróságot talál az olvasó. A lap előfizetési ára egész évre 2:40 K. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest VI. Andrássy-ut 27. szám alatt van. Mutatványszámmal szívesen szolgál a kiadóhivatal.

— **A földadókataszter kiigazgatása.** A földadókataszter kiigazgatásáról és a földadó százalékanak megállapításáról szóló 1909. évi. V. tc. 3 §-ának végrehajtása tárgyában a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök az összes birtokos közönséghez az alábbi felhívást bocsátotta ki: A földadókataszter kiigazgatásáról és a földadó százalékanak megállapításáról szóló 1909. évi V. tc. 1. §-ának 2. pontja az egyes földrészletek, dűlők, vagy egész határok osztályozásánál mutatkozó aránytalanságoknak új osztályba sorozás, esetleg új tisztajövedelmi fokozatok felállítása által leendő megszüntetését célozza. A kataszteri munkálatoknak ily értelemben leendő kiigazgatására nézve, az idézett tc. 3. §-ának első bekezdése értelmében a községi képviselő-

testületnek és legalább 20 községbeli földadóköteles birtokosnak is joga van indokolt és esetleg a szomszédos határterületekre is kiterjedő javaslatot tenni. A törvénynek ezen rendelkezésénél fogva felhívom tehát a községi képviselőtestületet, valamint az összes birtokos közönséget, hogy a földadókataszter kiigazgatására vonatkozó írásbeli javaslatokat, az idézett tc. élepleléptétől számított három hónap alatt, vagyis legkésőbb 1909 július 1-ig postadíjmentes ajánlott levélben közvetlenül hozzám küldjék be. Az egyes földrészletek jelenlegi osztályozásáról a közszemlére kitétt egyéni birtokivekből és kataszteri munkálatokból szereshető tájékozódás. A javaslatokban megjelölendő az újból osztályba sorozatni kért földterületek (földrészletek, dűlők, vagy puszták) esetleg a módosítani javasolt tisztajövedelmi fokozatok, továbbá az indok, mely miatt a kiigazítás kéretik. Indok megjelölése nélkül, csak általánosságban tett javaslatok érdelem-lesen nem tárgyalhatók. A kiigazítás iránt tett javaslatok vissza nem vonhatók. Abban az esetben, ha a javaslat 20, vagy több községbeli földadóköteles birtokos részéről adatik be, az illető birtokosok, aláírásuknak valódiságát, valamint azt a körülményt, hogy tényleg községbeli földbirtokosok, a községi előljárással által az írásbeli javaslaton záradékkal hitelesen igazoltatni tartoznak. Budapest. 1909 április 1. Dr. Wekerle Sándor s. k.

— **Zentai iskolák államosítása.** Zenta város elhatározta, hogy iskoláit államosítja. Nagy heves viharok előzték meg ezt a határozatot, mert a város vezetőinek sorában nagy volt az államosítás ellenzőinek száma és ezek meg is főllebbezték a határozatot. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter azonban jóváhagyta a város határozatát és így megkezdődtek a tárgyalások a kultuszminiszteriummal az iskolák átvétele iránt és most Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette Zenta városát, hogy ez évi szeptember elsején átveszi a zentai elemi iskolákat.

1687 sz. 1909.

Kula községétől.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Kula község képviselőtestülete 24/közgy. 909 sz. véghatározatával a főszolgabírói lakás és hivatal céljaira megvett Dr. Széchenyi Tamásné féle házhoz szükséges javítási és átalakítási munkálatokat engedélyezvén, ezen építési munkálatok biztosítása céljából ezen- nel nyilvános szóbeli árlejtést és írásbeli versenytárgyalást hirdetünk.

1. Ezen javítási és átalakítási munkáknál a következő építési munkák teljesítendőek:

A) Hivatal átalakítás:

a) földmunka	207 K 77 f.
b) kőműves munka	3143 „ 76 „
c) ács munka	786 „ 04 „
d) asztalos, lakatos, üveges és mázólok munka	855 „ — „
e) elhelyező munka	166 „ — „
f) bádógos munka	146 „ 60 „
g) szobafestő munka	80 „ — „
h) villamos berendezés	110 „ — „

B) Lakás átalakítás és javítás:

a) földmunka	9 „ 95 „
b) kőműves munka	245 „ 29 „
c) ács munka	46 „ 08 „
d) asztalos, lakatos, üveges és mázólok munka	910 „ — „
e) elhelyező munka	1160 „ — „
f) szobafestő	700 „ — „

Összesen: 8575 K 49 f.

Ajánlatok ezen összes munkálatokra együttesen teendőek, munkanemenként külön-külön tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

2. A munka teljesítésének határideje a munkaátadás napjától számított 2 (kettő) hónap.

3. Az ajánlatok százalékos árendemé-ny vagy felülfizetéssel teendőek.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett ivenként 1 K bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal láttandó el:

„Községi előljárásságnak Kula“

Ajánlat a 1687/909 sz. versenytárgyalási hirdetésben kiírt és a kulai főszolgabírói hivatal és lakás céljaira megvett Dr. Széchenyi Tamásné féle házhoz teljesítendő javítási és átalakítási munkálatokra.

4. Az ajánlatok Kula község előljárásságánál 1909 április 22-én d.e. 9 óráig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. A szóbeli árlejtés Kula község tanács-teremben 1909 április 22-én d.e. 10 órakor fog megtartatni, nyomban utána a beérkezett ajánlatok lesznek felbontva. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

6. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban a végösszeg 5%-a a hirdetmény számára való hivatkozással Kula község letétpénztáránál teendő le és a letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

7. A munkálatokra vonatkozó részletes tervek és feltételek, valamint az előmért kimutatás, a jegyzői irodában a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

8. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. A munkálat elnyerőjére minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadók.

10. Azon pályázók, kik eddig Kula községével üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességeit és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni.

11. A munkálat odaitélése felett végérvényesen a községi képviselőtestület dönt.

Kulán, 1909 április 7.

Kugler Béla
jegyző

Tyóvin Ilija
bíró

Messaline Radium Louise Taffet Selyem

és „Henneberg“ selyem 1 K 35 f-től feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich

teljesen látható írásu

ÍRÓGÉP

következő előnyt nyújt:

- A **STOEBER** írógép írása az első betűtől az utolsóig teljesen és állandóan látható.
- A **STOEBER** írógép az összes rendszerű írógépek előnyeit magában foglalja és azonkívül számos újítással van ellátva.
- A **STOEBER** írógép 45 acél-billentője 90 írásjelet ír.
- A **STOEBER** írógép betűkarjai könnyen kicserélhetők.
- A **STOEBER** írógép visszaváltóval van ellátva és tízedes tabulátorral (rovatolókészülékkel) is szállítható.

Magyarországi vezérképviselőt:

Lukács és Schwarcz Bpest, V. Vácikörút 60

Az Árpád út 1115 sz. ház f. é. április 18-án (vasárnap) d.e. 11 órakor önkéntes árverésen szabad kézből eladatik.

A feltételek ugyanakkor ugyanott közöltetnek.

Gabona árak: Budapesten:		
Buza	—	14.28
Zab	—	8.78
Tengeri	—	7.49
Kulán:		
Buza	—	13.50
Zab	—	8.—
Tengeri	—	7.—

Kardos divatárú-üzletében Kulán kaphatók a legjobb minőségű cipők, divatos kalapok, nyakkendők, harisnyák, ingek, galler és kézelők, Hameri-féle keztyűk, női derékfűzők stb.

Sz. 2765 kig. ex 1909.

Pályázati hirdetmény.

A topolyai járáshoz tartozó Bajsa községben üresedésbe jött *községi jegyzői* állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása:

1. Készpénzfizetés havi előleges részletekben a községi pénztárból 1500 K.

2. Szabadlakás, melyet a község állandóan jókarban tartani köteles.

3. $\frac{2}{4}$ telek szántó föld haszonélvezete, mely után az adót a jegyző, az illeték egyenértékűt a község fizeti.

4. Marhalevelek utáni és a magán munkálatokérszabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhivatnak mindazok, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényt az 1886. évi XXII. tc. 74. §. illetve 1883. évi I. tc. 6 §-ának megfelelőleg felszerelve hozzám *f. évi május 5-ig* annyival inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelmbe vétetni nem fognak.

Választási határidő utólag fog kitűzteni.

Topolya, 1909 április 3.

Császár, főszolgabíró

792 sz. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Torzsaközségben megüresedett egy, évi 600 K fizetéssel, felszereléssel s 80 K ruhaátalánnyal javadalmazott *gyalogrendőri* állásra *április 30-iki* határidővel pályázatot hirdetünk.

Pályázókat felhívjuk, hogy az életkor igazolására kérvényükhöz születési kivonatot csatoljanak.

Sajátkezüleg irandó kérvények a község jegyzőjénél és személyesen nyujtandók át, mert a személyesen nem jelentkezők figyelmen kívül maradnak.

Torzsa, 1909 április 9.

2

Előjáróság

Pályázati hirdetmény

Községünkben megüresedett *egy lovas és egy gyalogrendőri állásra* pályázatot hirdetünk, a kellően felszerelt kérvények *április 25-ig* nyujtandók be a községi előjáróságnál.

Javadalmazás: a lovasrendőri állás után évi 840 K, a gyalogrendőri állás után pedig évi 600 K készpénz havi utólagos részletekben. A ruházatot és felszerelést a község adja.

Boldogasszonyfalva, 1909. ápril 4.

2

Előjáróság

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kulán *vegyszeti ruha tisztító intézetet*

rendeztem be úgy női- mint férfiruhákra, bármily zsírfoltosak vagy pecsétések legyenek, valamint csipke- és szövethüvelyeket, szőnyegeket tisztítok és festek *olcsó ár mellett.*

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok

7-20 tisztelettel

Kleiner József, Kula (Kossuth-Lajos-utca)

kelme és- selyemfestő, vegytisztító.

Ház-eladás.

Az Árpád-úti 139 sz. ház szabadkézből eladó, esetleg bérbeadó. Ugyanott szoba- és konyha-berendezés is eladó.

1-2 Schlachter Károly, tanító.

A katolikus munkásegylet olvasó helyisége, idb Lens Adám házában, bérbé adó

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző eladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium 60900/1896 számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályú sima és gyökeres Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fentti rendeletek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú gyökeres fás és zöldoltványok ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége

21-26 TAPOLCZA (a Balaton mellett)

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipő krém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

Récsei Miksa cségnél, Kula

Titel: Nonnenmacher Endre

4-6

AKI

valamit eladni vagy venni óhajt, az hirdessen a

BÁCSKAI

KÖZÉRDEKBEN

Hirdetési árak:

Égész oldal	25 K
Fél oldal	14 K
Negyed oldal	10 K
Nyolcad oldal	6 K
Tizenhatod oldal	3 K

és hirdetés egyszeri beiktatása 5 sorig 1 K

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
ittal a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakezalozók, járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, dárálóok, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapitató orvosi rendeletre a gyógyszerüzletben. — Ára üvegenként 4.— korona.

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán